

IZVJEŠTAVANJE O DRUŠTVENOM UTJECAJU – POTREBA ZA STANDARDIZACIJOM

Sunčana Glavina Petričević & Sandra Magdalenić

KONFERENCIJA "DRUŠTVENI UTJECAJ ORGANIZACIJA CIVILNOGA DRUŠTVA U REPUBLICI
HRVATSKOJ - I KAKO GA MJERITI", Zagreb, 24.09.2014.

Organizatori: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, Autonomni centar - ACT

Struktura prezentacije

- Uvod (ukratko o trendovima, dionicima, koristima i problemima u mjerenju društvenog utjecaja),
- Pregled rezultata Istraživanja mijenja OCD, donatora i donosioca odluka,
- Naučene lekcije i daljnji koraci,
- Praktični primjer mjerenja društvenog utjecaja projekta „Centar za pomoć i njegu u kući Međimurske županije” primjenom SROI alata.

Rastući trend potreba za informacijama o nastalom društvenom utjecaju

- UN & ICLEI
- Akt o jedinstvenom tržištu II (od 03.10.2012.) Europske komisije
- Radna skupina unutar GECES-a za mjerenje društvenog utjecaja
- Nacionalna strategija razvoja socijalnog/ društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine

Dionici koje zanimaju informacije o društvenom utjecaju:

- organizacije koje će moći pokazati užoj i široj zajednici koliko doprinose razvoju te iste zajednice,
- javna tijela koja će moći pratiti i verificirati rezultate i društveno ekonomski utjecaj koji nastaje radi sredstva koja oni alociraju,
- banke i financijske institucije kako bi mogle primjenjivati i odredbe BASEL-a II

Dionici koje zanimaju informacije o društvenom utjecaju:

- investitori koji žele ulagati u pothvate koji stvaraju društveni utjecaj
- ostali donatori koji svojim utjecajem mogu doprinijeti stvaranju blagostanja u zajednici i poticanju promjena
- svi ostali dionici koje zanimaju promjene nastale u zajednici

Koristi mjerenja i izvještavanja o društvenom utjecaju:

- jasne informacije o društvenom, okolišnom i ekonomskom utjecaju,
- doprinos u kreiranju dodatnih pokazatelja donatorima,

Koristi mjerenja i izvještavanja o društvenom utjecaju:

- mogućnost identificiranja mjera i programa s potencijalnim opsežnim, dugoročnim i povoljnim utjecajem na društvo,
- ukazivanje na dugoročnu razinu doprinosa pojedinih investicija društvenoj, ekonomskoj i okolišnoj održivosti

Problemi koji postoje u mjerenju i izvještavanju o društvenom utjecaju:

1. Nepostojanje univerzalne definicije o tome što je društveni utjecaj
2. Upotreba različite terminologije
3. Velik broj različitih načina mjerenja
4. Nemogućnost uspoređivanja podataka među organizacijama
5. Nedostatak resursa (ljudskih, financijskih) i nedostatak znanja

Razvojna suradnja između Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i Autonomnog centra

- U srpnju 2014. potpisan sporazum o suradnji na razvoju i pripremi uvođenja sustava mjerenja društvenog utjecaja organizacija civilnoga društva
- Akcijskim planom utvrđene slijedeće faze u razvoju sustava mjerenja:

Aktivnost	05.-06. 2014.	07.-09. 2014.	09.-12. 2014.	01.-03. 2015.	04.-06. 2015.	07.-09. 2015.	09.-12. 2015.
1. Planiranje procesa	x						
2. Analiza	x	x					
2.a Istraživanje - desktop research	x	x					
2.b Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka		x					
2. c Analiza dosadašnjih iskustava i prakse užeg tima		x					
3. Dizajn metodologije i sustava mjerenja društvenog utjecaja			x				
4. Testiranje metodologije i sustava za mjerenje društvenog utjecaja				x	x		

Aktivnost	05.-06. 2014.	07.-09. 2014.	09.-12. 2014.	01.-03. 2015.	04.-06. 2015.	07.-09. 2015.	09.-12. 2015.
5. Revizija metodologije i sustava za mjerenje društvenog utjecaja					x	x	
6. Izrada pravilnika i priručnika za sustav mjerenja društvenog utjecaja						x	
7. Dizajn programa edukacije za društvene računovođe i društvene revizore				x	x	x	
8. Akreditacija udruge ACT / CEDRA-e Čakovec						x	x
9. Implementacija treninga za društvene računovođe i društvene revizore						x	x
10. Izrada softverskog rješenja						x	x
11. Kontinuirana podrška odabranim organizacijama civilnog društva i društvenim revizorima							x

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Dobiveni sljedeći rezultati:

Ispitanik	Broj poslanih upitnika	Broj odgovorenih upitnika	Indeks
Udruge	500	77	15%
Donatori/kreatori politika	74	24	32%

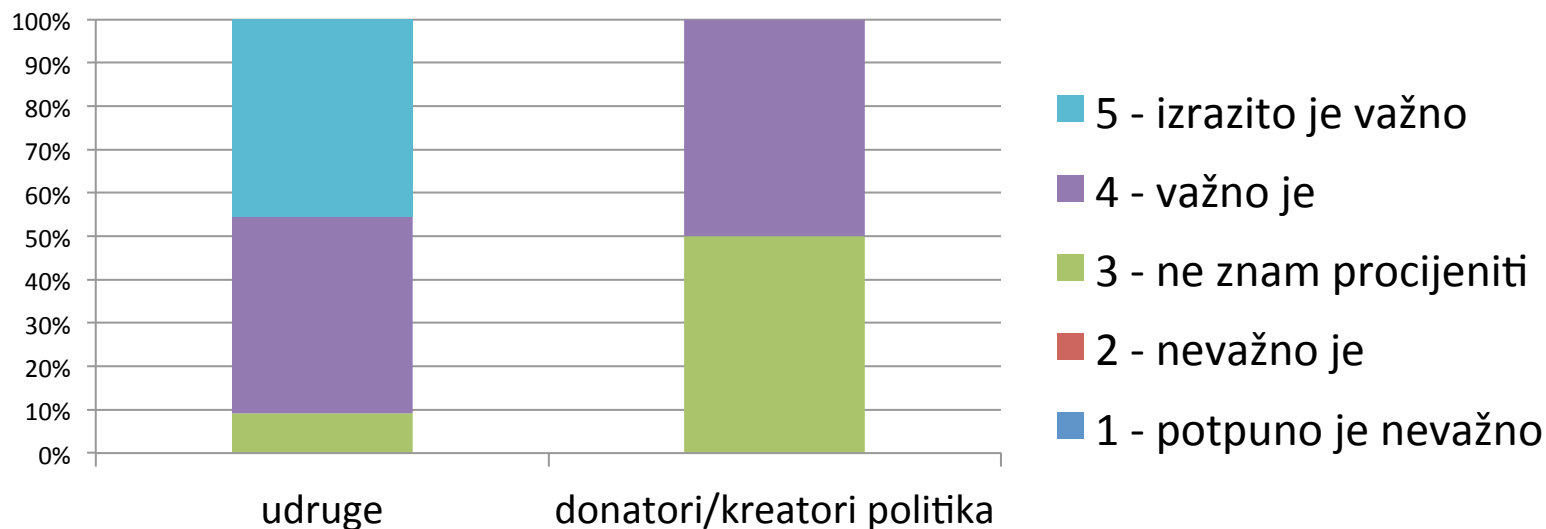
Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Pitanje za udruge:

S obzirom na definiciju: "Društveni utjecaj je doprinos koji organizacija stvara svojim aktivnostima, a koji obuhvaća niz dugoročnih učinaka na zajednicu i blagostanje pojedinaca." , pokušajte na ljestvici od 1 do 5 ocijeniti važnost mjerenja društvenog utjecaja na Vašu organizaciju.

Važnost mjerenja društvenog utjecaja.

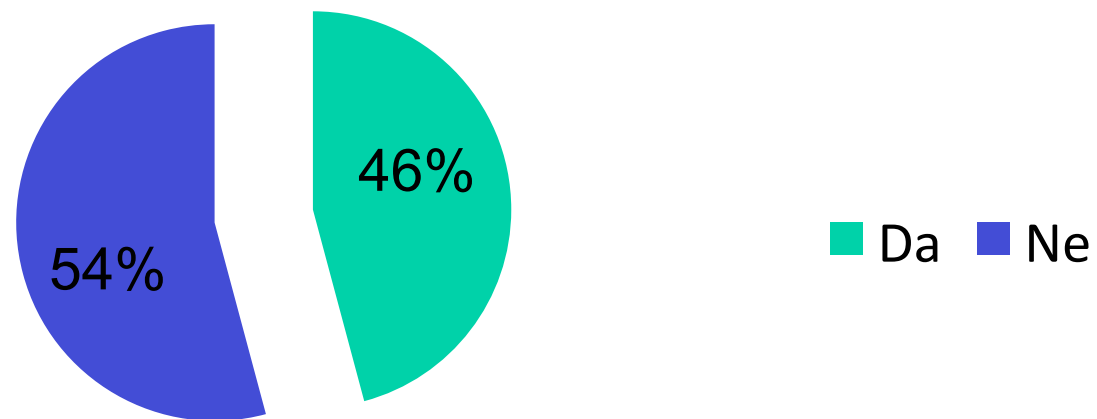

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

92% ispitanih donatora i kreatora politika smatra da organizacije stvaraju društveni utjecaj

Zahtijevate li od svojih korisnika (udruga) da mjere i prezentiraju svoj društveni utjecaj?

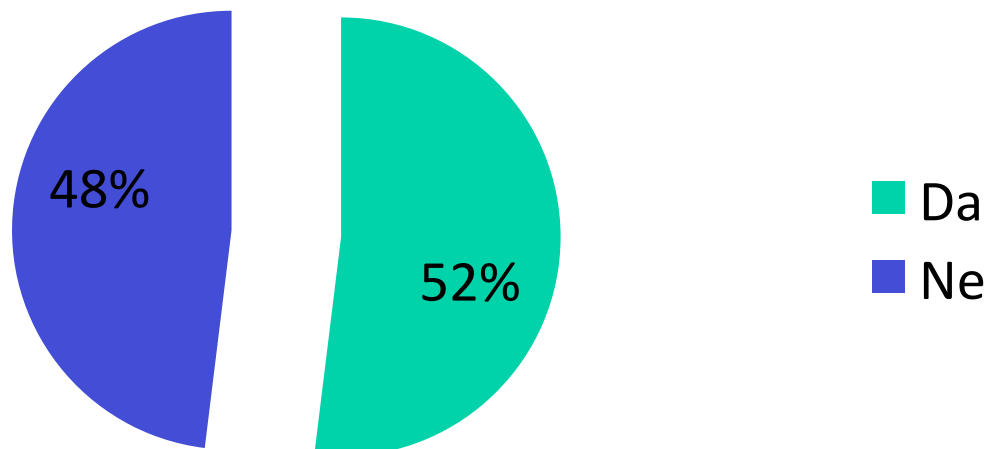

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Odgovori udruga na pitanje da li mjere društveni utjecaj:

Mjeri li Vaša organizacija društveni utjecaj s obzirom na navedenu definiciju?

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Područja mjerenja društvenog utjecaja

Udruge

60% - na području društvenog uključivanja

10% na području zaštite okoliša

30% u kombinaciji društvenog uključivanja, ekonomskog osnaživanja organizacija i zaštite okoliša

Donatori i kreatori nacionalnih i lokalnih politika (njima bitna područja)

63% Područje društvenog uključivanja

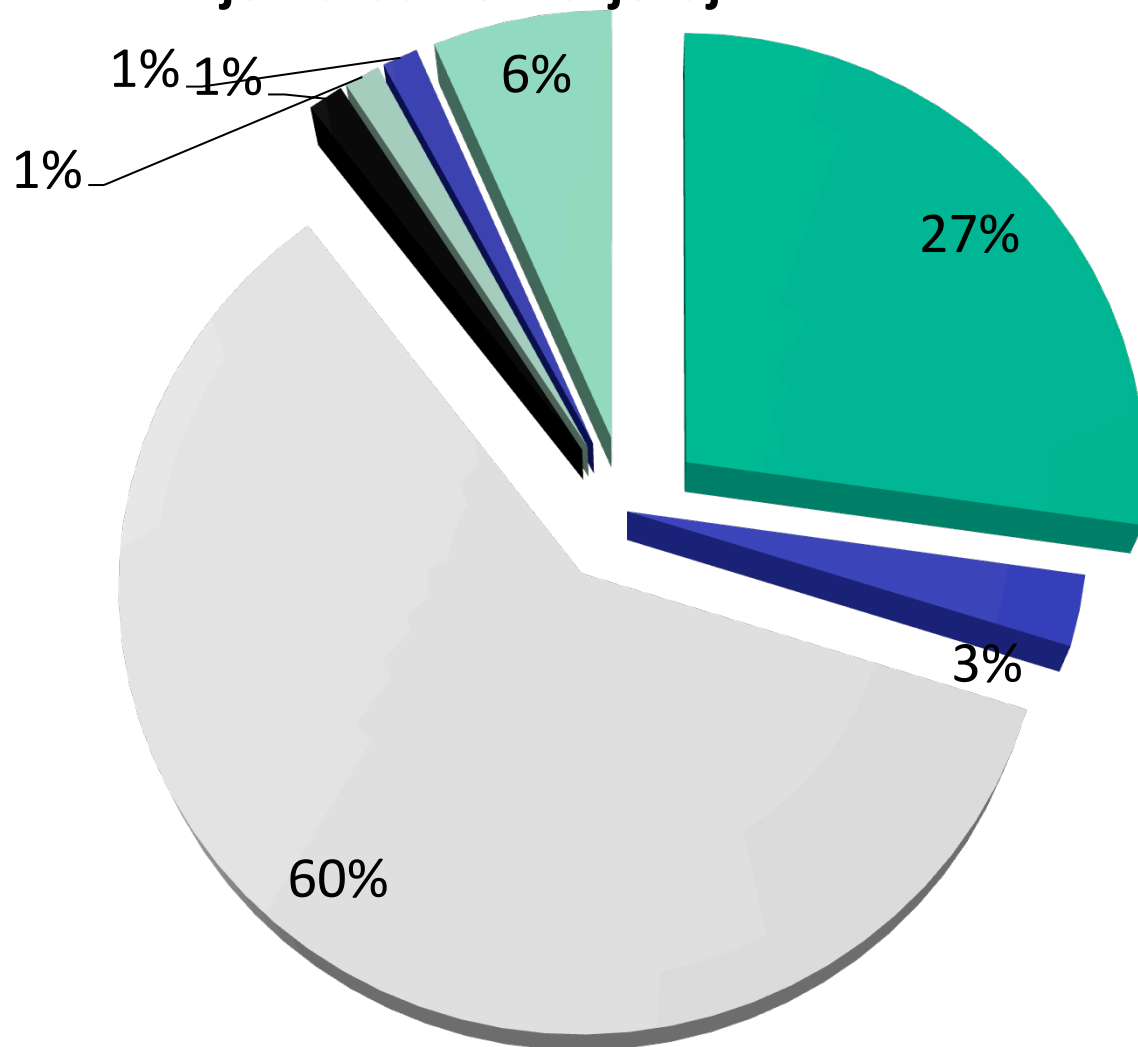
19% Područje ekonomskog osnaživanja

3% Područje zaštite okoliša

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Na koje sve načine Vaša organizacija mjeri društveni utjecaj?

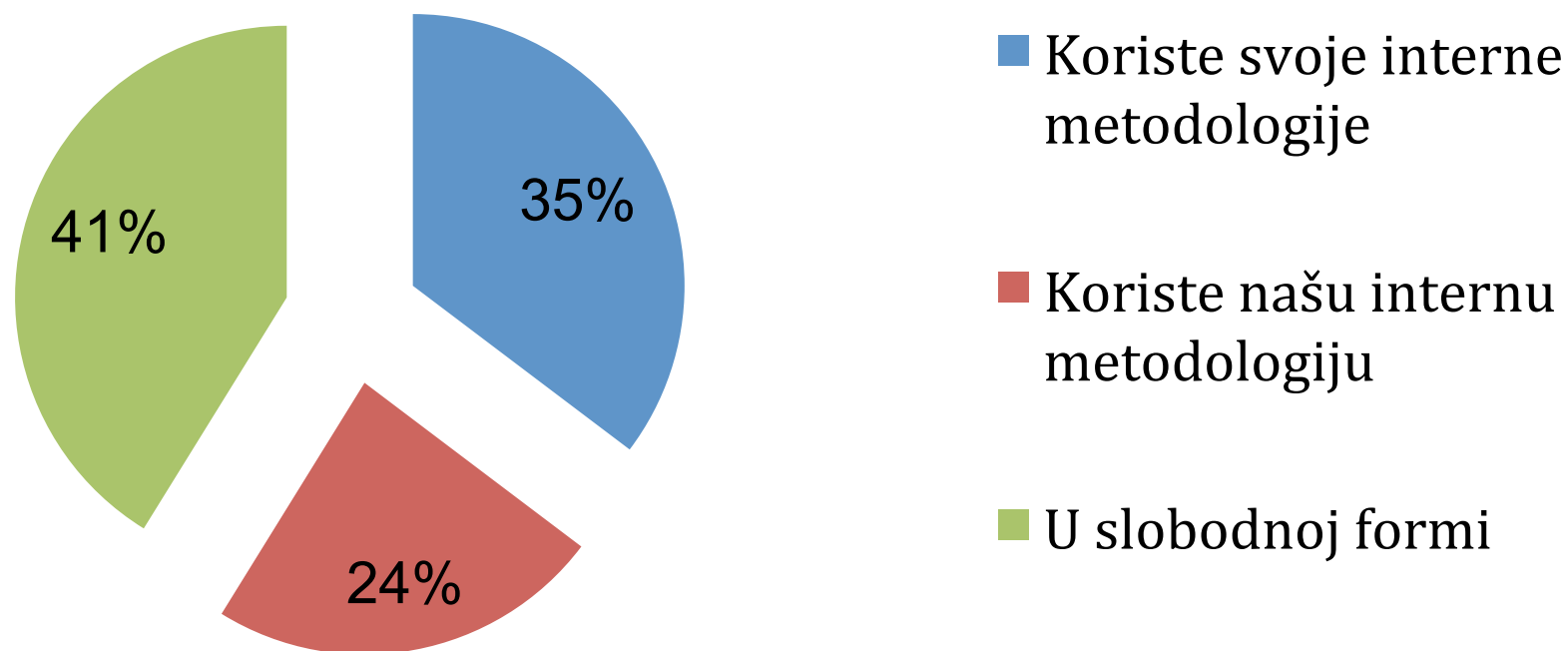

- Koristimo osmišljenu vlastitu metodologiju
- Koristimo metodologiju osmišljenu od strane donatora i drugih ugovornih tijela
- Koristimo kombinaciju različitih metoda
- Subjektivna procjena
- Nemamo metodologiju
- Usporedbom s drugima
- Bez odgovora

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

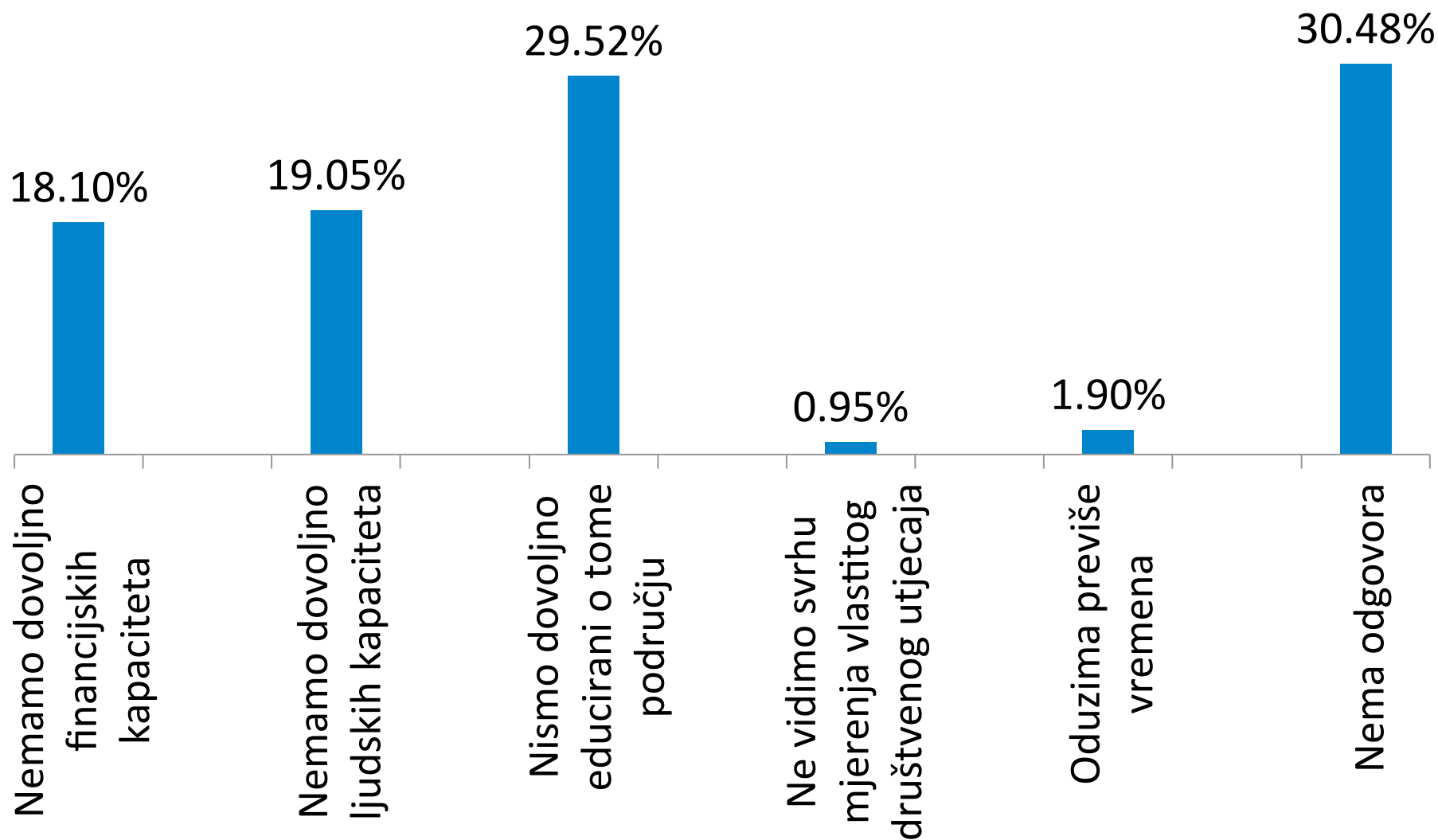

Na koje Vam načine Vaši korisnici (udruge) prezentiraju svoj društveni utjecaj?

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

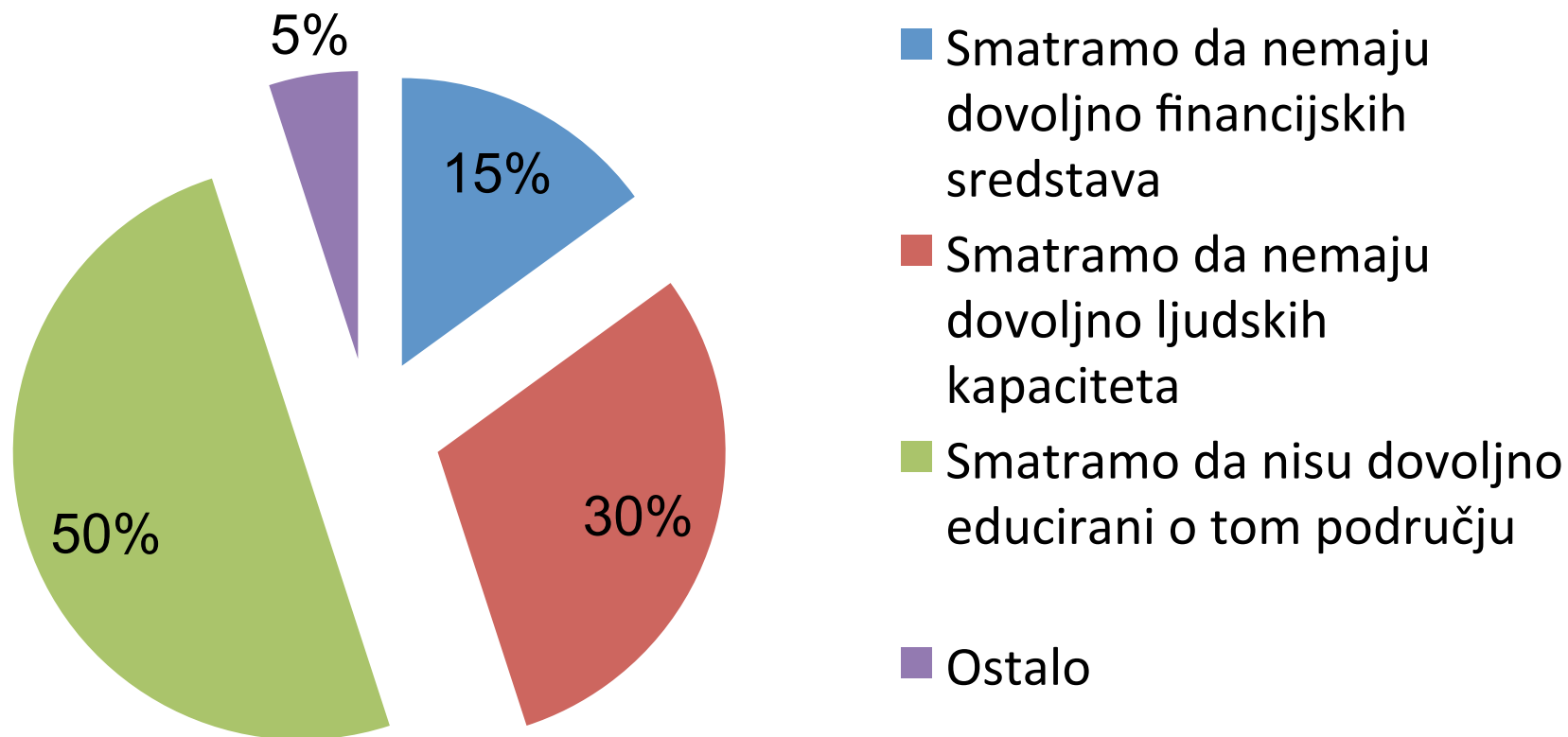
Navedite razloge zbog kojih Vaša organizacija ne mjeri utjecaj

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

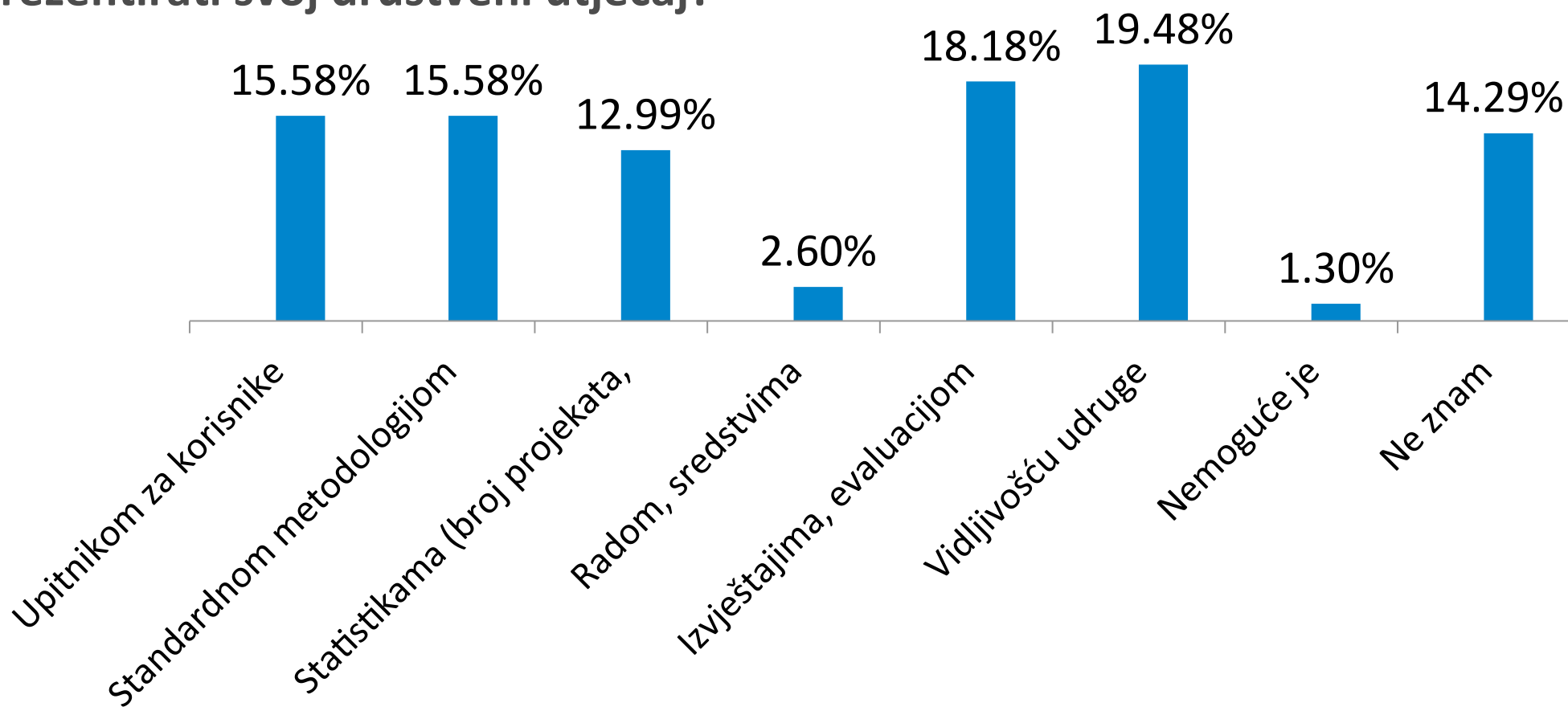
Što smatrate glavnim razlozima zbog kojih Vaši korisnici (udruge) ne mjere svoj društveni utjecaj?

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Na koji/e način/e smatrate da bi Vaša organizacija mogla/trebala mjeriti i prezentirati svoj društveni utjecaj?

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

Odgovori donatora/kreatora nacionalnih i lokanih politika o načinu na koji bi njihovi korisnici trebali mjeriti/prezentirati svoj društveni utjecaj?

- *na transparentan način; informiranjem o svom radu,*
- koristeći *unaprijed poznatu i ujednačenu metodologiju;* korištenjem indikatora određenih strateškim dokumentima na svim razinama; *korištenjem interne metodologije; standardiziranom metodom - standardiziranim izvješćima;* ...smatramo da prilikom izrade metodologije praćenja i mjerenja društvenog utjecaja rada udruga treba voditi računa o metodologiji koja će se razviti za primjenu osiguranja kvalitete unutar neprofitnih organizacija kako bi se osigurala komplementarnost,

Istraživanje mijenja OCD, donatora i donosioca odluka

- svojim aktivnostima, brojem sudionika i ostvarenim utjecajem na širu zajednicu; ***na temelju postignutih/ostvarenih cilja svojih programa***; mjeriti vidljivost rezultata rada udruge; sustavno praćenje kroz izvršavanje planiranih indikatora u Županijskoj razvojnoj strategiji; broj članova, broj aktivnosti u godini, visina financijskih sredstava kojima raspolažu,
- putem ***redovnih godišnjih anketa***; ispitivanjem rezultata svog rada/djelovanja među krajnjim korisnicima, suradnjom s ključnim institucijama i jačom zastupljenošću u medijima; ***upitnici, ankete***, skale samoprocijene i procijene, fokus grupe, analiza rezultata programa koje provode, web, facebook stranica i komunikacija sa medijima.

Naučene lekcije i daljnji koraci

- **IZRADITI METODOLOGIJU ZA MJERENJE DRUŠTVENOG UTJECAJA**
- **IZRADITI I USVOJITI STANDARDE U IZRADI IZVJEŠTAJA O DRUŠTVENOM UTJECAJU PRIMJENOM NOVE METODOLOGIJE**
- **IZRADITI SOFTVERSKA RJEŠENJA ZA PRIMJENU METODOLOGIJE**

Naučene lekcije i daljnji koraci

- **EDUCIRATI ORGANIZACIJE KAKO DA KREIRAJU I IZRAĐUJU IZVJEŠTAJE**
- **EDUCIRATI DONATORE, KREATORE POLITIKA I INVESTITORE O TOME KAKO ČITATI IZVJEŠTAJE**
- **USPOSTAVITI BAZU IZVJEŠTAJA S MOGUĆNOŠĆU USPOREDBE UTJECAJA RAZLIČITIH ORGANIZACIJA**

Mjerenje društvenog utjecaja projekta „Centar za pomoć i njegu u kući Međimurske županije”

Opći podaci

- Ugovorno tijelo: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Služba za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije (IV. Komponenta Instrumenta predpristupne pomoći (IPA) – Razvoj ljudskih potencijala
- Nositelj: Autonomni centar – ACT
- Partneri: Hrvatski zavod za zapošljavanje PU Čakovec, Centar za socijalnu skrb Čakovec, gradovi Prelog i Mursko Središće, općina Nedelišće, Međimurska županija

Opći podaci

- Vrijednost projekta: 160.153,05 €
- Trajanje projekta: 15 mjeseci
- Cilj projekta: povećati i pružiti kvalitetne socijalne usluge pomoći u kući i pridonijeti prevenciji institucionalizacije u MŽ

Mjerenje društvenog utjecaja

- Social return on investment (SROI) – SROI Network UK
- Društveni povrat ulaganja analizira vrijednosti koje proizlaze iz promjena u ljudskim životima koje nisu evidentirane u financijskim transakcijama
- Ove promjene opisuju dionici, indikatori se postavljaju za procjenu veličine promjene, a predviđanja (proxies) se koriste za procjenjivanje financijske vrijednosti nastalih promjena
- Promjene koje su se dogodile opisani su kao ishodi

Načela Društvenog povrata ulaganja

- Uključivanje dionika
- Razumijevanje promjene
- Vrednovanje bitnih stvari
- Uključivanje samo materijalnog/mjerljivog
- Bez pretjerivanja
- Transparentnost
- Provjeravanje rezultata

Društveni povrat ulaganja - CPUK

- Određivnje opsega analize (Scope)
 - 20 dugotrajno nezaposlenih žena sa zavisnim članom obitelji educirano za geronto-domačice
 - 160 starijih osoba koristilo usluge Centar za pomoć u kući MŽ i 3 kluba za starije osobe
- Metode:
 - Upitnici, fokus grupe, intervjui, on-line istraživanja, projektna evidencija

Analiza dionika

Osobe ili organizacije koje doživljavaju promjenu (bilo pozitivnu ili negativnu) kao rezultat provedenih aktivnosti

Broj dionika uključenih u analizu:

- Dugotrajno nezaposlene žene sa zavisnim članom obitelji – 52 (uzorak za analizu 20, povratna informacija dobivena od 18 osoba)
- Korisnici usluga Centra i Klubova za starije – 160 (uzorak za analizu 48, povratna informacija dobivena od 43 osobe)
- Ravnateljica Centra za pomoć u kući MŽ i Autonomni centar

Mapa utjecaja (Impact Map)

- Detaljno opisuje kako analizirane aktivnosti koriste određene resurse za dobivanje rezultata i ishoda koji utjeću na dionike (Theory of change)
- Resursi se odnose na doprinose dionika i financijsku vrijednost tog doprinosa (vrijeme, predanost, trud, znanje i iskustvo, financiranje)
- Kroz mapu utjecaja opisujemo promjenu, tražimo načine mjerenja, broj osoba obuhvaćenih promjenom, vrijeme trajanje promjene, vrijednost te promjene i izvore informacija

Analiza upitnika

Geronto domačice – 18 povratnih informacija

- samopouzdanija sam – 9 osoba
- komunikativnija sam – 12 osoba
- stekla sam nova znanja i iskustva – 18 osoba
- razumijem bolje starije osobe i lakše se brinem o njima – 11 osoba

Analiza upitnika

Starije osobe – korisnici usluga Centra i klubova

- Druženje s vršnjacima, novi prijatelji, manja socijalna isključenost – 36 osoba
- Aktivniji/a sam, zdraviji/a – 17 osoba
- Naučio/la sam nešto novo – 48 osoba

Razmatranje utjecaja

- Razmatra se kroz 4 mjere:
 - Deadweight – što bi se desilo dioniku svejedno, bez naše intervencije (briga o članu obitelji, zapošljavanje na drugim radnim mjestima, edukacije)
 - Attribution – koliko su na postizanje ishoda utjecali drugi dionici (udruge umirovljenika sa svojim aktivnostima, HZZ)
 - Displacement – koja aktivnost je bila zakinuta (zapošljavanje drugih osoba na istim radnim mjestima, vrijeme)
 - Drop-off – koliko se smanjuje vrijednost ishoda kroz godine (dodatne edukacije i usavršavanja, praksa, usluge udruga umirovljenika)

Rezultat

	Uloženo	Vraćeno
Dugotrajno nezaposlene žene sa zavisnim članom obitelji	0,00	1.214.199,69
Korisnici usluga Centra i Klubova za starije	0,00	872.366,65
Ravnateljica Centra za pomoć u kući MŽ	0,00	34.495,76
Autonomni centar	0,00	58.518,38
Državni proračun		171.981,84
Projektni partneri	128.840,63	0,00
Ugovorno tijelo	1.072.307,25	0,00
UKUPNO	1.201.147,88	2.351.562,33
Društveni povrat	1,00	1,96

Kontakti:

Sunčana Glavina Petričević

suncana.glavinap@cedra.hr ili 098-209-450

Sandra Magdalenić

sandra@actnow.hr ili 098-502-474

